

Art. 10. Do Ministra Zdrowia w zakresie sprawowania naczelnego kierownictwa i zwierzchniego nadzoru (art. 1 ust. 1) w szczególności należy:

- 1) ustalanie wytycznych działalności zakładu,
- 2) zatwierdzanie planu działalności oraz kontrola jego wykonania,
- 3) powoływanie i odwoływanie dyrektora naczelnego zakładu i jego zastępcy,
- 4) uchylanie decyzji zakładu, sprzecznych z prawem lub celami zakładu, z wyjątkiem decyzji w sprawach świadczeń.

Art. 11. 1. Nieruchomości i ruchomości, stanowiące własność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przeznaczone w całości lub w przeważającej części dla celów lecznictwa ubezpieczeniowego, przekazuje się Zakładowi Lecznictwa Pracowniczego na własność.

2. Minister Pracy i Opieki Społecznej oraz Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Finansów ustalą wysokość sum, które zostaną przekazane Zakładowi Lecznictwa Pracowniczego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Zakład Lecznictwa Pracowniczego przejmie zobowiązania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wobec osób trzecich, wynikające z prowadzenia lecznictwa oraz budowy i zarządzania obiektami, przekazanymi Zakładowi Lecznictwa Pracowniczego.

4. Minister Zdrowia oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej ustalą szczegółowo sposób podziału majątku i zobowiązań, sposób dalszego użytkowania budynków, służących dla celów lecznictwa pracowniczego i dla pozostałych rodzajów ubezpieczeń społecznych oraz zasady przejścia pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do pracy w Zakładzie Lecznictwa Pracowniczego.

Art. 12. 1. Na Ministra Zdrowia przechodzą uprawnienia, przysługujące Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej na podstawie:

- 1) art. 93, 97 ust. 1, 110, 117 ust. 3, 126—123 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym,

2) ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 434).

2. Uprawnienia i zobowiązania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i ubezpieczalni społecznych w zakresie udzielania świadczeń leczniczych, wynikające z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych oraz innych przepisów prawnych przechodzą na Zakład Lecznictwa Pracowniczego.

Art. 13. Zakłady lecznicze, prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy przez przedsiębiorstwa uspołecznione dla zaspokajania potrzeb pracowników tych przedsiębiorstw, z wyjątkiem przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“, zostaną przejęte przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego w terminach i na warunkach, ustalonych przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 14. 1. Terminy rozpoczęcia udzielania świadczeń przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego na poszczególnych obszarach ustali Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

2. Do czasu rozpoczęcia udzielania świadczeń na poszczególnych obszarach przez Zakład Lecznictwa Pracowniczego świadczenia lecznicze będą udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego oddziały.

Art. 15. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Zdrowia oraz Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*
Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*
Minister Zdrowia: *T. Michejda*
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

335

U S T A W A

z dnia 20 lipca 1950 r.

o zmianie dekretu o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek.

Art. 1. W art. 3 dekretu z dnia 26 kwietnia 1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161) w brzmieniu, zmienionym ustawą z dnia 26 kwietnia 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 184) dodaje się pkt 7) w brzmieniu:

„7) w dekreście z dnia 23 czerwiec 1945 r. kodeks wojskowego postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 216) zastępuje się: w art. 33 wyrazy „do 500“ wy-

razami „do 15.000“, a w art. 69 § 1 wyrazy „do 1.000“ wyrazami „do 25.000“.

Art. 2. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*
Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*
Minister Obrony Narodowej: w z. *Wl. Kończyc*

336

U S T A W A

z dnia 20 lipca 1950 r.

o zawodzie felczera.

Art. 1. 1. Prawo wykonywania zawodu i używania tytułu felczera przysługuje obywatelom polskim, którzy:

- 1) ukończyli liceum felczerskie bądź szkołę felczerską w Polsce albo
- 2) w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy byli

uprawnieni do wykonywania czynności felczerskich na podstawie dotychczasowych przepisów, albo

3) po dniu 9. maja 1945 r. ukończyli Oficerską Szkołę Instruktorów Sanitarnych przy Centrum Wyszkolenia Sanitarnego w Łodzi.

2. Minister Zdrowia może przyznawać prawo wykonywania zawodu i używania tytułu felczera obywatelom polskim, którzy za granicą w myśl obowiązujących tam przepisów nabyli równorzędne uprawnienia. Minister Zdrowia może uzależnić przyznanie tego prawa od złożenia przez kandydata egzaminu w liceum felczerskim z niektórych przedmiotów, objętych programem tego liceum.

Art. 2. 1. Wykonywanie zawodu felczera obejmuje:

- 1) udzielanie pomocy ludności w przypadkach zachorowania lub zagrożenia chorobą w granicach, ustalonych przez Ministra Zdrowia (art. 4),
- 2) szerzenie oświaty sanitarnej,
- 3) wykonywanie czynności sanitarnych z zakresu: higieny pracy, zwalczania chorób zakaźnych i zapobiegania tym chorobom oraz nadzoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku,
- 4) wydawanie orzeczeń o stanie zdrowia,
- 5) stwierdzanie zgonów.

2. Czynności, określone w ust. 1 pkt 1) i 4), felczer może wykonywać jedynie w zakładach społecznych służby zdrowia. W punktach felczerskich felczer wykonuje te czynności samodzielnie, w innych zaś zakładach społecznych służby zdrowia — pod kierunkiem lekarza.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy czynności, związanych z udzielaniem pomocy w nagłych wypadkach.

Art. 3. 1. Felczerowi, wykonującemu zawód ponad trzy lata, przysługuje po odbyciu kursu dokształcającego tytuł starszego felczera.

2. Starszy felczer jest uprawniony od samodzielnego wykonywania czynności, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1) i 4), nie tylko w punktach felczerskich, lecz również w innych zakładach społecznych służby zdrowia.

3. Minister Zdrowia ustala, w jakich zakładach i na jakich stanowiskach może być zatrudniony starszy felczer.

4. Minister Zdrowia ustala program, organizację i warunki odbywania kursów dokształcających dla felczerów oraz tryb przyjmowania na te kursy.

Art. 4. Szczegółowy zakres czynności, do których wykonywania jest uprawniony felczer (starszy felczer), określa Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia.

Art. 5. 1. W związku z samodzielnym wykonywaniem czynności, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 1) felczer (starszy felczer) jest uprawniony do wystawiania recept.

2. Minister Zdrowia określa w drodze rozporządzenia zasady wystawiania recept przez felczera (starszego felczera) oraz wykaz leków, które może on zapisywać.

Art. 6. W nagłych wypadkach nie wolno felczerowi (starszemu felczerowi) odmówić udzielenia pomocy choremu do czasu przybycia lekarza.

Art. 7. 1. Felczer (starszy felczer) obowiązany jest do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym poweźmie wiadomość w związku z wykonywaniem zawodu.

2. Od obowiązku zachowania tajemnicy felczer (starszy felczer) jest zwolniony w stosunku do lekarza, sprawującego nadzór fachowy nad danym zakładem bądź kierującego czynnościami felczera (starszego felczera), a ponadto w przypadkach:

- 1) gdy z mocy szczególnych przepisów jest on obowiązany donieść władzom o określonych okolicznościach,
- 2) gdy osoba, korzystająca z jego pomocy lub jej prawny zastępca, zezwoli na ujawnienie tajemnicy,
- 3) gdy zachowanie tajemnicy może spowodować istotne niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia osoby, korzystającej z pomocy felczera (starszego felczera) lub dla otoczenia tej osoby.

Art. 8. 1. W celu przygotowania kadr felczerów Minister Zdrowia prowadzi:

- 1) licea felczerskie dla osób, posiadających wykształcenie na poziomie ośmiu klas szkoły podstawowej,
- 2) szkoły felczerskie dla osób, wyróżniających się doświadczeniem w zakresie opieki nad chorymi oraz wysokimi kwalifikacjami społecznymi, które:
 - a) posiadają stałe prawo wykonywania praktyki pielęgniarskiej oraz po uzyskaniu tego prawa wykonywały zawód pielęgniarki (pielęgniarsza) albo
 - b) uzyskały zaliczenie trzech lat studiów na wydziale lekarskim polskiej szkoły akademickiej.

2. Nauczanie w liceach felczerskich trwa trzy lata, w szkołach felczerskich zaś — rok i sześć miesięcy.

3. Do liceum felczerskiego mogą być przyjęte osoby bez względu na wykształcenie szkolne pod warunkiem złożenia egzaminu wstępnego w zakresie, odpowiadającym wykształceniu szkolnemu, określonego w ust. 1 pkt 1).

4. Minister Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Oświaty ustala:

- 1) organizację i programy liceów i szkół felczerskich,
- 2) warunki i tryb przyjmowania kandydatów, a w szczególności okres wykonywania zawodu przez osoby, określone w ust. 1 pkt 2) lit a), nie krótszy jednak niż jeden rok oraz
- 3) szczegółowy zakres egzaminu wstępnego (ust. 3).

5. Uprawnienia Ministra Zdrowia, przewidziane w ustępach poprzedzających, przysługują odpowiednio Ministrowi Obrony Narodowej, który organizację i programy liceów i szkół felczerskich, warunki przyjmowania kandydatów oraz szczegółowy zakres egzaminu wstępnego ustala ponadto w porozumieniu z Ministrem Zdrowia.

Art. 9. 1. Felczer (starszy felczer), który przedsiębiorze czynności, przekraczające jego uprawnienia zawodowe lub odmawia udzielenia pomocy choremu wbrew obowiązkowi, ustalonym w niniejszej ustawie — podlega karze aresztu do roku i grzywny lub jednej z tych kar.

2. Felczer (starszy felczer), który ujawnia tajemnicę zawodową wbrew obowiązkowi, określonego w art. 7 — podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 150.000 zł lub jednej z tych kar.

3. Do orzekania w sprawach, określonych w ust. 2, powołane są powiatowe rady narodowe.

Art. 10. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do obywateli państw obcych na zasadach wzajemności.

Art. 11. Osoby, którym prawo wykonywania zawodu i używania tytułu felczera przysługuje w myśl art. 1 ust. 1 pkt 2), mogą wykonywać czynności zawodowe poza zakładami społecznymi służby zdrowia.

Art. 12. Uchyła się ustawę z dnia 1 lipca 1921 r. o uprawnieniach do wykonywania czynności felczerskich (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 64, poz. 396, z 1934 r. Nr 110, poz. 976 i z 1946 r. Nr 55, poz. 312).

Art. 13. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Zdrowia w porozumieniu z Ministrem Oświaty.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*
Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*
Minister Zdrowia: *T. Michejda*
Minister Oświaty: *W. Jaroński*

337

U S T A W A

z dnia 20 lipca 1950 r.

zmieniająca dekret o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu.

Art. 1. W dekrete z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 4, poz. 27) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) skreśla się w tytule wyrazy „i kontroli najmu“,
- 2) w art. 1 skreśla się wyrazy „bądź też publiczną kontrolę najmu lokali“,

3) w art. 2:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Rada Ministrów może na wniosek wojewódzkiej rady narodowej wprowadzić w drodze rozporządzenia w całości lub w części publiczną gospodarkę lokalami w innych miastach i gminach.“,

b) ust. 4 skreśla się,

4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają:

- 1) lokale wyłączone spod publicznej gospodarki lokalami na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 października 1945 r. o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 37, poz. 181 i z 1948 r. Nr 50, poz. 389) oraz ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o popieraniu budownictwa (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 270 i Nr 73, poz. 467);
- 2) lokale w budynkach kolejowych, położonych w pasie wywłaszczenia oraz w budynkach położonych w obrębie portów i lotnisk;
- 3) lokale w budynkach, położonych w obrębie państwowych zakładów i przedsiębiorstw wytwórczych, przetwórczych, handlowych i usługowych, do których dostęp prowadzi przez teren zakładu czy przedsiębiorstwa;
- 4) lokale reprezentacyjne;
- 5) lokale dziennie wynajmowane w hotelach, gospodach i pensjonatach;
- 6) lokale zajmowane przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i osoby korzystające z prawa zakrajowości oraz urzędy konsularne na warunkach, które ustali Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych;
- 7) świątynie i domy modlitwy wszystkich uznanych w Państwie wyznań religijnych.

2. Przepis ust. 1 pkt 1) nie dotyczy lokali odbudowanych lub wybudowanych z funduszy państwowych, instytucji prawa publicznego lub przedsiębiorstw państwowych.

3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wyłączyć spod publicznej gospodarki lokalami w całości lub w części inne kategorie budynków lub lokali oraz unormować dla nich warunki i tryb przydziału i opróżniania lokali, jak również ustalić normy zaludnienia.“,

po art. 3 dodaje się nowy art. 3a w brzmieniu:

„1. Przepisom niniejszego dekretu nie podlegają również budynki, znajdujące się w użytkowaniu lub pod zarządem władz wojskowych lub władz bezpieczeństwa publicznego, jak również lokale, zajmowane przez władze wojskowe lub bezpieczeństwa publicznego albo przez żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszów w służbie bezpieczeństwa. Lokale takie zostają oddane pod zarząd Ministra Obrony Narodowej względnie Ministra Bezpieczeństwa Publicznego.

2. Do budynków i lokali, znajdujących się pod zarządem lub w użytkowaniu władz wojskowych, stosuje się przepisy ustawy o zakwaterowaniu wojska, dotyczące kwater stałych. Przepisy te stosuje się też odpowiednio do budynków i lokali, pozostających pod zarządem lub w użytkowaniu władz bezpieczeństwa publicznego.

3. Ministrowie: Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego zwolnią spod swego zarządu lokale, wymienione w ust. 1, jeżeli staną się one zbędne dla potrzeb wojska względnie dla służby bezpieczeństwa publicznego. Do lokali zwolnionych stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy.

4. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do lokali, wyłączonych w myśl obowiązujących przepisów spod publicznej gospodarki lokalami.“,

6) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„1. W miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, lokale mieszkalne lub ich części oraz lokale użytkowe można zajmować, poza wyjątkami, wynikającymi z przepisów dekretu niniejszego, tylko na podstawie przydziału, wydanego przez właściwą władzę kwaterunkową.

2. Części lokali użytkowych mogą być zajmowane w drodze podnajmu przez osoby posiadające prawo uzyskania przydziału. Podnajem wymaga potwierdzenia władzy kwaterunkowej.

3. Osoby, zajmujące na podstawie tytułu prawnego lokale lub ich części w dniu wprowadzenia w danej miejscowości publicznej gospodarki lokalami, mogą zajmować je nadal bez przydzia-